

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 23. — ŠTEV. 23.

NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 28, 1922. — SOBOTA, 28. JANUARJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

SPOR MED ITALJANSKIMI KARDINALI

SPOR MED ITALJANSKIMI KARDINALI BO IMEL ZA POSLEDICO, DA BO IZVOLJEN PAPEŽEM NE-ITALJAN. — V VATICANU NE VEDO, KAKŠ NO STALIŠČE BOSTA ZAVZELA AMERIKANCA.

Rim, Italija, 27. januarja. — Sedaj, ko je truplo pokojnega papeža Benedikta pokopano v kripti bazilike sv. Petra, se je danes zanimanje svetega kolegija in Vatikana osredotočilo na izvolitev njegovega naslednika. Konklave je bil sklican na dan 2. februarja, da izvoli novega papeža.

Vprašanje zblizanja med cerkvijo ter italjansko vlado je glavno vprašanje pri teh volitvah. Povpraševanje v Vatikanu glede mnenja in naziranja kaže, da se je vnel med mirovno stranko, to je med onimi kardinali, ki zagovarjajo stike z italjansko vlado, ter nespravičljivimi, to je onimi, ki so proti vsakemu zblizanju. Dvotretninska večina glasov pa je potrebna za dejansko izvolitev papeža.

O devet in dvajsetih kardinalih, katerim načelno kardinal Gasparrri, Camerlengo ali poslušajoči načelnik katoliške cerkve, je znano, da se zavzemajo za nadaljevanje Benediktove politike, o kateri se glasi, da se je obračala proti obnovljenju odnošajev s Kvirinalom. Dvajset članov svetega kolegija pa ostro nasprotuje tej politiki, vsled česar ostane še devet nevtralnih.

Stališče dveh ameriških kardinalov, Dougherty-ja iz Philadelphije in O'Connella iz Bostona, ni znano v Vatikanu, vendar pa se daje izrazu mnenju, da niso bile prilike še nikdar tako ugodne za izvolitev inozemskega kardinala, razven če se bo sklenilo kompromis med italjanskimi kardinali.

Večina, katero imajo Italjani v svetem kolegiju, je tako enakomerno razdeljena, da priznava vatičanski uradniki, da je vse odvisno od stališča inozemskih kardinalov.

ZAVEZNIKI HOČEJO UNIČITI NEMČIJO, — PRAVI BORAH.

Washington, D. C., 27. jan. — Izbata, ki se je vršila včeraj v senatu glede predloga, tikajočega se fundiranja zavezniških dolgov, je seveda tudi spravila na dan debato glede gospodarskih razmer v Evropi. Prav posebno značilen v tem oziru je bil govor senatorja Boraha iz Idaho glede gospodarskega položaja Evrope ter politike zavezniških narodov nemčiji.

Senator Borah je izjavil odkritosrečno, da je glavni cilj evropske politike gospodarsko uničenje. Rekel je v nadaljnjem, da ne bodo imele Združene države nobenega uspeha v svojem poskusu, da uredi vprašanje evropskih dolgov, dokler bo ostala versailleska pogodba to, kar je, namreč zakon Evrope, kajti vsaka pomoč katero bi se nudilo temu ali onemu evropskemu narodu med tem časom, bi bila popolnoma neuspešna.

Glede položaja Nemčije je rekel naslednje:

— Po mojem mnenju ne more Nemčija plačati vojne odškodnine, katero zahtevajo od nje in dokler se bo Nemčijo sililo plačati celo zahtevano odškodnino, bo sedanja gospodarska beda v Evropi trajala naprej.

— Ni strah pred nemško armado, ki vodi Francijo in druge narode. Oni mislijo, da je njih varnost odvisna od uničenja Nemčije in proti temu cilju streme sedaj.

— Dočim pa skušajo uničiti Nemčijo, uničujejo Evropo samo.

Prilike kardinala Maffi-ja, katerega so omenjali kot kandidata italjanske vlade ter nacionalcev in pristaši kardinala Gasparrija in kardinala Merry de Vala, ki sta voditelja mirovne in nespravičljive stranke, izjavljajo sami, da imata le malo upanja, da bo ta ali oni izvoljen papežem.

Kandidat Gasparrijeve stranke je kardinal Ratti iz Milana, oni stranke Merry del Vala pa kardinal Laurenti, najmlajši član svetega kolegija. Laurenti je več let predsedoval katoliškim svetovnim misijonom ter je dobro znan vsem inozemskim kardinalom.

Privikrat v zgodovini bodo navzoče ženske prostori, kjer se bo vršil konklave. To bodo usmiljene sestre, ki bodo skrbele za telesni blagor kardinalov, ko bodo slednji volili papeža. Njih delovanje se bo samoposebi umevno omejevalo na kuhinjo.

KOALICIJA VSEH DELAVSKIH INTERESOV.

Chicago, Ill., 26. januarja. — Soglasno z nekim poročilom, ki je bilo objavljeno danes, so načelniki petnajstih ali šestnajstih železniških unij izdelali načrte za koalicijo vseh faktorjev v javnem življenju, ki so prijazni delu. Razposlalo se je povabila na splošno konferenco, ki naj bi se vršila tukaj dne 20. februarja, da se izpopolni organizacijo te koalicije.

Namen predlagane amalgamacije je pospeševati interese delavstva ter pripravi delavcem pri volitvah glasovanje za delavstvu prijazne kandidate, brez ozira na njih strankarsko prepričanje. Povabila, naj se vdeležijo konference, se je poslalo tudi načelnikom socialistične stranke, Farmer-Labor stranki, načelnikom Ameriške delavske federacije in drugim voditeljem v delavskem gibanju.

Glasi se je, da se je razpravljalo o načrtih za čiščenje nove politične stranke, da pa se je tozadevne načrte opustilo, ker je večina navzočih unijskih načelnikov proti ustanovitvi posebne delavske politične stranke. (To je čudna politika. Delavci, zbrani v politični stranki, bi predstavljal veliko silo v kongresu ter lahke marsikaj dosegli, dočim sedaj demokratije in republikanci delavcem pred volitvami objubijo vse mogoče stvari, katerih nikdar ne izvedejo.)

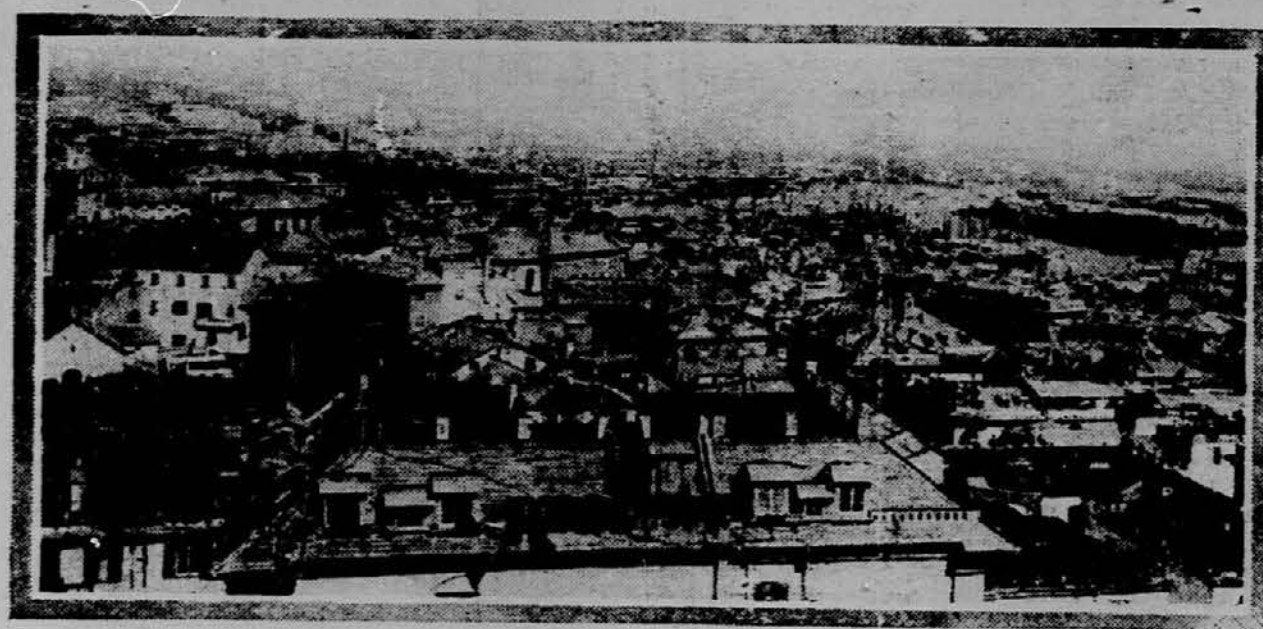
KOMUNISTIČNI ORGANIZATOR SPREJET.

Pittsburgh, Pa., 27. januarja. Izrael Blankstein iz New Yorka je bil včeraj zvečer tukaj aretiran in sicer v zvezi z organizacijo podružnice komunistične stranke v Pittsburghu. V sobi krivonosu so našli več sto funtov komunističnih brošur, ko so tajni agenti vdrli vanjo.

ROJAKI, NAROČAJTE "SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR"!

Te zanimive knjige imamo že malo v zalogi. V nji so najboljši članki za sodobne razmere. Kolar stane s poštnino vred 40 centov. Vsak, kdor ga je naročil, je bil injim zadovoljen. Na delo, dokler je čas.

Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt St., New York City.

Pogled na Genovo, kjer se ima vršiti gospodarska konferenca.

NOVI SPLOŠNI RUSKI POZDRAV

Skolka? (Koliko?) je postal ruski pozdrav, katerega čuje vsako, ki izgleda kot prodajalec.

Moskva, Rusija, 27. januarja. Skolka? je postal splošni ruski pozdrav, a katerega je čuti po celi Rusiji. Vsakdo kupuje in prodaja. Ni je skoro najti stvari, katere bi ne bilo mogoče kupiti, seveda če se ponudi zadosti denarja. Trgovina ni nikakor omejena na tržišče ali prodajalce. Trgovina se vrši vsepovsod po cestah. Nikako znamenje slabih manir ni, če ustavi kdo na cesti človeka ter ga vpraša, koliko hoče imeti za svojo kučmo iz bobrovine ali za vrhno suknjo, obrobjeno z astrahanom. Nobena ženska ne smatra za razžaljenje, če je kdo vpraša, koliko hoče imeti za svoj kožuž ali za svojo srebrno torbico.

Najti je dosti dobrobleženih ljudi, ki hodijo nakrog po cestah v oblekah in kožužih, ki niso njih last, katere pa razkazujejo v upanju, da bo kdo vprašal za njih ceno. V slučaju kupčije napravijo nato primerno komisijo.

Improvizirane kavarne, ki rastejo vsepovsod kot gobe po dežju in katere vodijo člani prejšnje buržoazije, so opremljene z dragocenim pohištvom, divani in stoli, ki so preje krasili boga bogatih in dobrostoječih Rusov iz višjih in srednjih razredov. Židovski okrašen s slikami in tapetami Poreelan nosi pogosto grbe slavnih družin, a vsa ta navlaka je naprda.

Fred kratkim je oddelek Amerikancev, vključno več žensk, pristvoval službi božji v eni izmed slavnih cerkva v Moskvi. Ko so šli svečniki skozi množico svojimi zlatimi kronami na glavah, je posvaril eden izmed možkih ženske:

— Ko bodo prišli ti duhovniki mimo vas, jih ne smete prijeti za rokav ter vprašati: — Koliko?

HOČE BITI PRI POGREBU MOŽA, KATEREGA JE USTRELILA

Philadelphia, Pa., 25. januarja. Neka Mrs. Oscar Rosier, ki je zaprla, ker je v soboto ustrelila svojega moža in njegovo stenografko, je naprosila za dovoljenje, da se sme vdeležiti pogreba svojega moža ali vsaj videti njegovo truplo predno bi ga pokopali.

Pogreb umerjenega moža se bo vršil pozno danes in če bo sodišče privolilo v čudno prošnjo morilke, bo odšla v spremstvu svojega zagovornika in jetniškega paznika v pogrebni zavod ter si še enkrat ogledala truplo svojega moža, katerega je srečno spravila s sveta, ker je bila ljubosumna na stenografko.

KAKO SE ZNAJO LIŠPATI S TUJIM PERJEM.

Prihodnji mesec bo dospel v New York novi super-parnik White Star črte, "Homeric", kajti dne 15. februarja bo odplul iz Southampton ter dospel v New York dne 22. istega meseca.

Parnik "Homeric" vsebuje 35 tisoč ton ter ga glede obsega prekašajo le parniki Leviathan, Majestic, Berengaria, Olympic in Aquitania.

Nikdar se ni oficijelno objavilo, koliko je stala zgradba tega parnika, vendar pa se domneva, da je stal nekatere tri milijone dolarjev. Zgradili so ga seveda Nemci (Česar pa ni povedano v angleških poročilih), ter bi moral ziti v službi Severo-nemškega Lloydja, a parnik je bil dokončan šele po zaključku vojne v Hamburgu, nakar so ga Nemci izročili zavezniški reparacijski komisiji, ki ga je prodala White Star črta za nekako pet milijonov dolarjev.

Zastopstvo White Star črte v New Yorku je dobilo nadalje sporočilo, da se bliža parnik Majestic, prejšnji nemški parnik Bismarck, največji parnik na svetu, hitro svojemu dovršenju in da bo mogel odpluti proti New Yorku dne 10. maja.

Več kot dvatisoč in pol delavcev je zaposlenih v Hamburgu za zaključnimi deli, predno bo parnik odplul v Southampton. Majestic je posestrimska ladja Leviathana, prejšnjega nemškega parnika Vaterland, ki leži v Hobokenu ter čaka, da bo pričel vršiti svojo službo pod ameriško zastavo.

RUSIJA, DEŽELA KRATKOLASIH ŽENSK.

Moskva, Rusija, 26. januarja. Rusija je postala dežela kratkolasih žensk. Za novodošlega je to najbrž simptom komunističnega prepričanja v deželi, kjer so preje kazali možki svojo vero v socializem in komunizem s tem, da so nosili dolge brade ter visoke škornje. Dejanski pa ne obstaja večina kratkolasih žensk in komunistinji. Svoje kratke lase se imajo zahvaliti temu, da so preživele napad legarja ali tifusa.

Tifus je vsakdanja prikazen v Rusiji kot je nadoh v Ameriki. Onim, ki dobijo legar, možkim in ženskam, odstrižejo lase in ženske, ki ostanejo žive, nosijo svoje lase kratke, ker nimajo drugih in ker bo poteklo več let, predno bodo njih lastne kite zopet zrastle.

Velika Blaznikova Pratika ZA LETO 1922.

20¢ s poštnino vred.

Z naročilom pošljite tudi denar.

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

STRAŠEN ROPARSKI NAPAD IN UMOR

Prodajalec tobaka na smrt obstreljen tokom roparskega napada od strani treh mladih banditov.

Maks Green, star štirideset let, prodajalec smodk in tobaka, umrla v Bellevue bolnici v New Yorku vsled ran, katere je dobil v sredo zvečer, ko so prišli v njegovo prodajalno trije oboroženi banditi ter oddali nanj tri strele.

Njegova žena je istotako v rokah zdravnikov vsled udarcev, katere je dobila, ko je prihitela svojemu možu na pomoč.

Soglasno s povestjo, katero je povedala Mrs. Green policiji, so prišli trije mladi ljudje s čepicami, potegnjenimi preko oči, v prodajalno nekako ob poldesetih zvečer ter zahtevali nekaj cigaret. Green se je obrnil, da vzame zahtevane cigare iz nekega predala in ko se je zopet obrnil nazaj, je gledal v cevi treh revolverjev.

Green je zakričal. — Hell, shut him up, — je zakričal eden izmed banditov in vsi trije so ustrelili na Greena. Ena kroglica ga je zadela v rame, druga v desno stran, tretja pa mu je prodrla spodnje telo.

Green je padel na tla ravno v trenutku, ko so prihiteli na pozorišče njegova žena ter dva otroka, stara pet let in Abraham, star sedem let. Prišli so iz stanovanja, ki se nahaja v ozadju prodajalne. Mrs. Green je prišla enega izmed banditov, ter ga čepignila na tla in Green sam, čeprav smrtno ranjen, se je pobral, opirajoč se na predal.

Dva izmed banditov sta udarila nato Greena po glavi s svojimi pištolami in zopet je padel na tla. Nato sta pričela tolči Mrs. Green, ki se je onesvestila. Banditi so nato izginili iz prodajalne, kjer ga je policija našla ležečega brezvestnega na tleh. Odvedli so ga v Bellevue bolnico, kjer so zdravniki izjavili, da lahko umre vsaki trenutek.

Mrs. Green je povedala detektivom, da so bili ti trije banditi mladi, stari krog dvajset let ter tudi izjavila, da je skoro prepričana, da so bili to isti mladi ljudje, ki so prišli v terek v prodajalno ter se pričeli pripraviti z rženim mozem. Po prepisu so izjavili mladi banditi, da bodo poravnali račune z Greenom.

Po prepisu so odšli praznih rok, kajti preveč se jim je mudilo priti na prosto.

Prodajalna Greena se nahaja na istočni deseti cesti, v bližini Avenue A.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DEŽAVAH.

SPORAZUM NAD JAPANOM IN KINO

Japonska in Kitajska sta pripravljene sestaviti pogodbo glede Šantunga. — Dogovor skoro gotov.

Washington, D. C., 27. jan. — Razoroževalna konferenca je nadaljevala danes svojim delom, ki se tiče par manjših vprašanj, katere je treba rešiti, dokler se ne bodo posrečili napori predsednika Hardinga, da spravi skupaj Japonce in Kitajce glede dogovora, tikajočega se Šantung vprašanja.

Čeprav sta obe skupini, ki sta se sedaj dogovorili glede vsake posameznosti, tikajoče se restavracije nemške najemniške pogodbe s Kitajsko, z izjemo mučnega vprašanja železnice, objavili, da se ne bosta sestali, da razpravljata o kompromisnem predlogu, pred jutrnjim dnevom, je bilo vendar znano, da so se završili važni razvoji za kulisami v Peking, Tokiju in Washingtonu.

Splošno prepričanje, da se bo vse to končalo z dogovorom, je bilo ojačeno danes vsled objave, da bodo pričeli kitajski in japonski delegati jutri zjutraj z izdelovanjem pogodbe.

Veliko važnost se je pripisovalo danes tudi konferenci kitajskih delegatov, ki se je vršila včeraj. Krogile so govorice, da je bila delegacija razdeljena glede vprašanja kompromisnega predloga.

PEKOVSKI POMOČNIKI PROTI SKRČENJU PLAČ.

Pekovski pomočniki v New Yorku in okolici so izjavili, da ne bodo pod nobenim pogojem privolili v skrčenje plače po devet dolarjev na teden. Pekovski mojstri zahtevajo tako skrčenje plač ter izjavljajo, da ne morejo drugače konkurirati z velepekarnami, ki so v zadnjem času pocenile svoj kruh. Mojstri pravijo, da so dobivali peki pred vojno in še v pričetku vojne le po \$17 do \$19 na teden, da pa je plača poskočila na \$40 do \$45.00 na teden. Pekovski pomočniki v drugih mestih dobivajo baje v najboljšem slučaju le po \$32.00 na teden in newyorški pomočniki bodo vsled tega lahko prenesli skrčenje po devet dolarjev na teden. (Seveda po mnenju mojstrov.)

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro.

Včeraj se bile naše cene sledote:

Jugoslavija:

Razporedila za sadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.			
300 kron	\$ 1.20	1,000 kron	\$ 3.80
400 kron	\$ 1.60	5,000 kron	\$18.50
500 kron	\$ 2.00	10,000 kron	\$36.00

Glasom naredbe ministrstva za pošto in brzojav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakazovati zneske potem pošte edinole v dinarjih; za vsake štiri krono bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krono ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zasedeno ozemlje:

Razporedila na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.80	500 lir	\$23.00
100 lir	\$ 5.10	1000 lir	\$46.00
300 lir	\$14.70		

Nemška Avstrija:

Razporedila na sadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank na Dunaju.

Radi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji samo ameriške dolare. Naša pristojbina za vsako posamezno nakazilo do \$10.— znaša 50 centov; od \$10.— do \$50.— po \$1.—; in za večja nakazila po 2 centa od dolarja.

Vrednost dolarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne kot nam poštni denar dosepe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo razpisane izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za vas, ki se ali so že posluževali naše banke.

Denar nam je pošliti najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKKER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

